

МАТЕРИАЛЫ

**I МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

***“НАУКА И ТЕХНОЛОГИИ:
ШАГ В БУДУЩЕЕ – ’2006”***

20-31 марта 2006 года

**Том 18
Экономические науки**

Белгород
Руснаучкнига
2006

МАТЕРИАЛЫ

**I МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

***“НАУКА И ТЕХНОЛОГИИ:
ШАГ В БУДУЩЕЕ – ’2006”***

20-31 марта 2006 года

Том 18
Экономические науки

Белгород
Руснаучкнига
2006

Материалы I Международной научно-практической конференции “Наука и технологии: шаг в будущее – ‘2006”. Том 18. Экономические науки. - Белгород: Руснауч-книга, 2006. - 124 с.

ISBN 5-98674-004-1

В сборнике содержатся материалы I Международной научно-практической конференции “Наука и технологии: шаг в будущее – ‘2006” по секции “экономические науки”.

Для студентов, аспирантов и преподавателей вузов.

- прискорити вступ України до СОТ, отримати статусу країни з ринковою економікою та започаткувати переговорний процес щодо створення зони вільної торгівлі з ЄС;

- налагоджувати ефективне співробітництво з уповноваженими державними органами країн – членів ЄС з метою використання досвіду та коштів технічної допомоги для приведення національних стандартів у відповідність з європейським рівнем і розв'язання проблеми взаємного визнання сертифікатів, як однієї з основних передумов для зняття технічних бар'єрів на шляху української продукції на європейський ринок;

- виробити механізм страхового захисту експортних контрактів;
- визначитися з галузевими пріоритетами експортної діяльності та надавати дійову державну підтримку саме тим українським підприємствам, чії товари мають перспективи на світовому ринку;

- вагомо підвищити рівень захисту інформації та прав вітчизняних виробників;

- удосконалити менеджмент і маркетингове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності;

- розробити систему макро- та мікроекономічних показників і стандартів якості, що стимулюють організацію та розвиток сучасного виробництва і маркетингової діяльності.

Таким чином, Україна поступово посяде гідне місце у світовому економічному просторі, виступаючи не як сировинний додаток розвинутих країн, а як держава з самостійною економікою, що ефективно використовує свій науково-технічний потенціал і набутий досвід управлінської, зокрема - маркетингової, діяльності.

Шкурупій О.В., Білоброва Т.О.

Полтавський університет споживчої кооперації України

НАЦІОНАЛЬНА ІННОВАЦІЙНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: РЕЗУЛЬТАТИ ФОРМУВАННЯ І ПРОБЛЕМИ ДО ВИРІШЕННЯ

В останні десятиріччя відбуваються активні процеси інтеграції України у світову та європейську спільноту. Їх джерелом стала системна трансформація 90-х років ХХ ст., яка охопила країни ЦСЄ. Однією з центральних була загальна для всіх країн проблема забезпечення паритетності в новій системі міжнародних відносин, вирішення якої не тільки залишається актуальним й зараз, а й набуває особливого змісту з огляду на формування в суспільстві нової економіки. Це означає, що світове лідерство буде визначатися розвиненістю сфери науки та технологій. Це не просто пріоритет високотехнологічних галузей в економіці країн, а якісні зміни макроекономічних параметрів, що зумовлені впливом високих технологій на економічне оточення.

Отже вирішення головних проблем країн ЦСЄ – забезпечення національної безпеки та конкурентоспроможності – слід розглядати в аспекті інноваційного розвитку. Концептуальною основою для цього є інноваційна модель, заснована на ідеях Й.Шумпетера. Практична реалізація зазначеного спрямування розвитку пов'язана зі створенням національних інноваційних систем. Урядами більшості країн-технологічних лідерів використовуються розробки таких авторитетних науковців як Б. Лундвалл, К.Фрімен, Р.Нельсон та ін.

Національна інноваційна система (НІС) – це сукупність організацій, які безпосередньо здійснюють процеси виробництва та комерціалізації наукових знань і технологій, а також комплекс інститутів правового, фінансового та соціального характеру, що забезпечують ефективне функціонування цих організацій [1,с.6].

Специфіка сучасних НІС країн ЦСЄ, яка характерна і для України, пов'язана з їх походженням. Вони утворились на основі інституцій соціалізму, що регулювали відносини в науково-технічній сфері і були представлені відповідними науково-виробничими установами, підприємствами тощо. Практично сучасні НІС в країнах ЦСЄ виникли на підставі реконструкції тих, що існували до цього. Разом з тим, з огляду на зміст і перспективи розвитку глобальних економічних відносин, вони оцінюються науковцями як початкова фаза переходу до нових національних інноваційних системи [2,с.19].

Щодо позицій України, то можна стверджувати, що формування інноваційної системи нового типу в країні ще тільки починається. На нашу думку, згідно «трехфазової моделі» трансформації науково-технологічної сфери (НТС), яка була запропонована В.Меске процеси її формування скоріше за все відносяться до другої фази і лише наближаються до межі другої і третьої. Весь період створення НІС в країнах ЦСЄ автором моделі представлений так: перша фаза – розпад та фрагментація старої НТС; друга фаза – реструктуризація та консолідація старих елементів/фрагментів НТС й виникнення нових продуцентів наукових знань та зрушення діяльності до інновацій; третя фаза – нова інтеграція, побудова якісно і кількісно нової НТС [2,с.20].

Рівень ефективності НІС оцінюється насамперед показниками динаміки обсягу ВВП. Щодо імовірного резерву його зростання за рахунок науки, то в якості орієнтиру можна скористатися підрахунками російських дослідників. Згідно них НІС науки здатна давати як мінімум 15% щорічного приросту ВВП [3,с.19]. Крім цього якість НІС дії визначається такими показниками як ступінь використання нових технологій в господарстві, експорт наукомісткої продукції, патентування, у тому числі за кордоном, чисельність науковців, наукових публікацій тощо.

Дієвість НІС визначає насамперед продуктивність її науково-виробничих одиниць. Проблеми міжнародної конкурентоспроможності пов'язані, перш за все, з корпоративним сектором економіки. Наукові дослідження, що ведуться компаніями є одним з найцінніших джерел інновацій, які в свою чергу стають

основою довгострокових переваг національних товаровиробників на світовому ринку. Проте, як показують дослідження, українським підприємствам бракує ресурсів для реалізації значного інноваційного потенціалу. На разі більш 90% продукції, що виробляється промисловістю України не відповідає сучасному науково-технічному рівню. Як наслідок, на світовому ринку наукомісткої продукції наша країна контролює лише 0,1% її загального обсягу [4,с.72]. Для здійснення відповідних заходів необхідно, щоб на макrorівні були визначені 7-8 пріоритетних технологій, за якими Україна може бути конкурентоспроможною на світовому ринку наукомісткої продукції і всіляко підтримувати їх [5,с.14].

Розглядаючи патентування як один з індикаторів ефективності НІС, необхідно відзначити структурні зміни, що характеризують зазначений процес. В розвинутих країнах (США, Японії, Великій Британії, Фінляндії) з 8 груп, за Міжнародною патентною класифікацією, найбільше число заявок на патентування було подано в розділі з високими наукомісткими технологіями (групи G і H). В Україні ж, за даними аналізу вітчизняних науковців, структурні зрушення характеризуються негативною динамікою: порівняно з 1998р. збільшилась частка низьких технологій і, відповідно, зменшились частки технологій середнього і високого рівнів; величина останньої з них становила у 2003р. 11,56% [7,с.82].

Труднощі, які супроводжують становлення НІС в Україні пов'язані з неефективним використанням людського фактору насамперед з використанням наявного інтелектуального потенціалу. Несприятливі умови, які існують всередині країни зумовлюють, зокрема, проблему відтоку наукових кадрів. Вона й зараз є надзвичайно серйозною і може стати ще більш гострою в перспективі. Необхідно враховувати той факт, що розвинуті країни світу вже сьогодні відчувають значну нестачу висококваліфікованих працівників, і у першу чергу в високотехнологічних галузях економіки. За даними ОЕСР в сфері висококваліфікованої праці в найближчі 20 років буде відзначатися дефіцит робочої сили. НІС США (одна з найбільш розвинених), наприклад, підтримується, головним чином, за рахунок процесів глобалізації ринку робочої сили. Три чверті американського наукового потенціалу походять з інших країн світу [5,с.105]. За цих умов при відсутності запобіжних заходів негативний ефект міграції для України може стати однією з головних причин слабкості національної інноваційної системи.

Таким чином, можна зробити висновок, що існуюча інноваційна система України оцінюється як така, що знаходиться в стадії формування. Для забезпечення її відповідності критеріям паритетних економічних відносин наднаціонального рівня необхідно вирішити багато проблем з удосконалення державного регулювання, оптимізації інституцій, фінансування тощо. За їх конкретизації найбільш нагальними є ті, що сприяють зацікавленості підприємств у здійсненні НДДКР та ефективного використання їх результатів як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, а також всіляка підтримка діяльності закладів науки і освіти, яка розглядається як першоджерело формування інтелектуального потенціалу країни.

Література:

1. Оболенский В. Технологическое соперничество на мировом рынке // Мировая экономика и международные отношения. – 2003. - №7 – С.3-12
2. Меске В. Наука и технологии в Центральной и Восточной Европе: результаты трансформации и нерешенные проблемы // Белорусский экономический журнал. -2005. -№1. – С.19-29
3. Белых И.Г. Проблема использования интеллектуального потенциала// Актуальные проблемы современной науки. – 2005. - №3. – С. 18-19
4. Панченко Є. Інтелектуальний потенціал компаній: досвід емпіричного дослідження // Економіка України. – 2005. - №10. – С. 14-24
5. Данилишин Б., Куценко В. Інтелектуальні ресурси в економічному зростанні: шляхи поліпшення їх використання // Економіка України. – 2006. - №1. – С. 71-79
6. Экономика знаний: мировые тенденции и Россия // Вестник московского университета. – Сер.: Экономика. – 2005. - №3. – С.100-108
7. Леоненко П.М. Черепніна О.І. Зовнішньоекономічна діяльність України: сучасні тенденції // Актуальні проблеми економіки. – 2005. - №2(44). – С. 80-84

Сотникова О.М.

*Всероссийский заочный финансово-экономический институт (ВЗФЭИ),
г. Уфа, Российская Федерация*

ОПТИМИЗАЦИЯ СТРУКТУРЫ КАПИТАЛА СТРАХОВОЙ КОМПАНИИ

Структура капитала любой компании отражает соотношение заемного и собственного капиталов, привлеченных для финансирования развития компании. Являясь результатом принятых решений о финансировании, такое соотношение может иметь случайный характер или быть результатом целенаправленного выбора. Но даже сознательно установленная пропорция заемного и собственного капиталов порой далека от оптимальной. Оптимальная структура - это соотношение заемного и собственного капиталов, при котором достигается минимум совокупных затрат на капитал, которым компания финансирует долгосрочное развитие, или средневзвешенных затрат на капитал. Структура капитала - это важный стратегический параметр компании.

Оптимизация структуры капитала особенно важна для страховой компании, так как она должна отвечать, с одной стороны, требованиям нормативных актов, а с другой – отвечать критерию финансовой устойчивости и платежеспособности организации.

Страховой рынок подвержен различным рискам, в связи с этим страховые компании должны особенно взвешенно подходить к формированию структуры капитала.

СОДЕРЖАНИЕ

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

Козелецький П.С. Конкурентоспроможність як шлях входження національної економіки у світовий економічний простір	3
Кузин В.А., Акназарова Ш.А., Камилова З.Ф. Конституционно-правовое регулирование и система показателей процессов функционирования и развития социально-экономических отношений национальной экономики	5
Літвіненко Т.М., Озерова А.О., Волох О.П. Експортна політика України: проблеми і шляхи їх вирішення	8
Шкурупій О.В., Білоброва Т.О. Національна інноваційна система України: результати формування і проблеми до вирішення	10
Сотникова О.М. Оптимизация структуры капитала страховой компании	13
Уллубиев М.А. Финансово – экономическая деятельность банка и особенности ее анализа	17

ФИНАНСОВЫЕ ОТНОШЕНИЯ

Черновська М.М. Реформа міжбюджетних відносин України	20
Цибіна Л.В., Калюжная А.А. Формування структури капіталу: переваги та недоліки	22
Цибіна Л.В., Коваленко Н.В. До питання аналізу пасивів підприємства	24
Дятлов Д.А. Риски финансового сектора Российской Федерации: сущность и факторы проявления	26
Есильов А.С. Стратегии партнерства в сфере международного кредита в АПК	30
Губська Л.М. Основні правила фінансування підприємства	33
Клівіденко Л.М., Пасічний М.Д. Пенсійне забезпечення в Україні	35
Петрук В.О. Удосконалення системи оподаткування України	39
Розмарина А.Л. Финансы природопользования в системе финансовых отношений	41
Шрамкова Н.І. Проблеми політики доходів в Україні	43
Сова Д.І., Чабан Я.І. Податок на прибуток підприємств як елемент стимулюючої моделі оподаткування	45
Тарасова Н.О. Становлення та розвиток страхового ринку в Україні	47
Волохова І.С. Регулюючі доходи: перспективи відновлення в Україні	50